

عنوان مقاله:

صور تعالی خدا در فلسفه سینوی

محل انتشار:

دوفصلنامه حکمت سینوی (مشکوه النور)، دوره 23، شماره 61 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسنده:

شهناز شایان فر - دانشیار گروه فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه الزهراء(س)، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

آنچه در نگاه اولیه به آثار ابن سینا مشاهده می شود، تعالی وجودی است. ابن سینا خدا را تمام و فوق تمام می داند؛ به این معنا که خداوند همه کمالات را دارد و هر وجودی که در عالم هست، از او افاضه شده است. پرسش اصلی جستار حاضر آن است که بر اساس فلسفه سینوی چه صوری از تعالی خدا را می توان ارائه داد در این پژوهش صور متنوعی از تعالی خدا عرضه شده است؛ از جمله: تعالی وجودی (با دو گونه آن: تعالی صرف، تعالی سنخی)، تعالی شانی، تعالی معرفتی، تعالی زبانی و تعالی منطقی؛ غالباً کثرت انگاری و تقابل با وحدت شخصی وجود را یکی از مشخصات جوهری فلسفه سینوی می دانند، اما استفاده ابن سینا از تمثیل آفتاب در تبیین نحوه وجود ممکنات و نیز به کارگیری تعبیر ظهور برای ماسوی الله، این امکان را فراهم می کند تا از استنباط تعالی شانی خدا در حکمت سینوی سخن گفت. محدود بودن شناخت آدمی به خواص و لوازم همه پدیده ها، حد و برهان نداشتن خدا و ارائه برهان عقلانی بر عدم توانایی شناخت ذات الهی، نشانه های تعالی معرفتی خداوند در حکمت سینوی است. لازمه تعالی معرفتی تعالی زبانی است؛ از این رو ابن سینا معتقد است که بیان هویت مطلق و ذات حقیقت او به هیچ زبان و تعبیری ممکن نیست. واجب الوجود با هیچ یک از امور، در معنای جنسی یا نوعی، شرکت ندارد و بدین سان نیازی ندارد که از آنها به معنای فصلی یا عرضی، جدا باشد، بلکه به خودی خود، جدا و متمایز است و به این معنا می توان تعالی منطقی را در فلسفه سینوی مطرح کرد.

کلمات کلیدی:

خدا، تعالی وجودی، تعالی معرفتی، تعالی منطقی، تعالی زبانی، ابن سینا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1010968>

